

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
15027307	IES Isidro Parga Pondal	Carballo	2024/2025

Área/materia/ámbito

Ensinanza	Nome da área/materia/ámbito	Curso	Sesións semanais	Sesións anuais
Educación secundaria obrigatoria	Música	3º ESO	2	70

Réxime

Réxime xeral-ordinario

Contido	Páxina
1. Introducción	3
2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias	4
3.1. Relación de unidades didácticas	5
3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas	7
4.1. Concrecións metodolóxicas	17
4.2. Materiais e recursos didácticos	18
5.1. Procedemento para a avaliación inicial	18
5.2. Criterios de cualificación e recuperación	19
5.3. Procedemento de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes	20
6. Medidas de atención á diversidade	21
7.1. Concreción dos elementos transversais	21
7.2. Actividades complementarias	22
8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a práctica docente cos seus indicadores de logro	23
8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora	24
9. Outros apartados	24

1. Introducción

Este documento é unha Programación Didáctica elaborada polos profesores do departamento de música do IES Isidro Parga Pondal. A través do ensino da música, tentaremos acercar ao alumnado a valores como a tolerancia e o respecto, así como á apertura a novas formas de expresión e ao enriquecemento que supón o acercamento a diferentes realidades. Conceptos como autosuperación, autodisciplina, ou xestión e control das propias capacidades, son sempre traballados co alumnado desde este departamento, aproveitando a especial idiosincrasia das materias impartidas. A metodoloxía utilizada esta baseada sempre nunha visión do ensino dun xeito activo, dende a práctica musical dos alumnos, pero tamén terán gran importancia as audicións de música, tanto gravada como en vivo, cando sexa posible. Dentro de cada unidade intentarase potenciar ao máximo a ESCOITA ACTIVA, como parte fundamental do desenvolvemento das capacidades perceptivas dos alumnos e, cando o traballo e o ambiente na aula o permitan, usarase tamén a ESCOITA PASIVA, posto que consideramos que, por unha banda axuda a lograr na aula un ambiente de traballo e concentración en determinados momentos, e, por outra, *¿forma?* o oído. O programa trata de recoller os gustos musicais do alumnado, trata de partir deles, pero de ningún xeito se somete a eles. En todo momento intentarase que os alumnos desenvolvan un espírito crítico que lles permita elixir ceibes (dende o coñecemento) a música que desexan facer, escoitar ou consumir. A secuencia de contidos está pensada para que determinadas unidades (as dedicadas ao Nadal, ao Entroido e ao verán) se desenvolvan xusto nas clases anteriores a esas datas, entroncando co substrato de músicas máis ou menos populares ligadas a elas. Ao longo de todo o curso usarase o folclore musical galego. Será sempre un elemento básico na aprendizaxe da linguaxe musical e das habilidades vocais e instrumentais e unha escusa constante para reflexionar, individualmente e en grupo, acerca do estado da nosa música e da nosa cultura. Para poder "construír" os seus coñecementos os alumnos teñen que ser parte activa na aula. Se isto é certo en calquera materia, o é máis, se cabe, na área de música. A participación activa na execución musical cos instrumentos da aula e fundamental para que os alumnos desenvolvan as súas capacidades expresivas e para que aprendan a respectar e valorar o traballo dos seus compañeiros. As capacidades perceptivas cultivaranse coa audición musical e coa participación nas clases. Os alumnos terán que aprender a oír e a valorar a produción musical dos seus compañeiros e, coa mesma importancia, a oír e a valorar a súa propia produción musical. Aprender a oír aos demais é fundamental para poder dar e recibir información. Aprender a ouvirse a un mesmo, capacidade que traballamos directa e intensamente nesta área, parécenos fundamental para elaborar unha autoimaxe axeitada e unha autoestima adecuada. Posto que a música e unha actividade eminentemente gregaria adoptaremos como principio metodolóxico fundamental o traballo en grupos. Os grupos organizaranse nas primeiras sesións e intentarase que sexan estables ao longo de todo o curso (a menos que haxa circunstancias que o desaconsellen). Buscarase sempre un equilibrio entre o traballo individual (ou solista), o do pequeno grupo (ou grupo de cámara) e o gran grupo (o conxunto coral ou orquestral). Cultivarase sempre o espírito crítico e intentarase poñer a cada alumno nunha disposición tal que lle permita facerse responsable da súa propia aprendizaxe, tratando de partir sempre do que o alumno xa sabe e dos seus propios intereses vitais.

CONTEXTO ENTORNO

O Instituto de Educación Secundaria Isidro Parga Pondal, atópase en Carballo, concello da provincia da Coruña. Este é un concello situado a uns 35 Km de a Coruña, con aproximadamente 31.000 habitantes. En Carballo hai outros dous IES, onde o alumnado pode cursar, ademais da ESO e do Bacharelato, diferentes ciclos formativos tanto de ensino medio como superior.

Ademais conta cun conservatorio profesional de música, unha Sección da Escola oficial de idiomas, e Biblioteca pública para a formación do alumnado. O entorno universitario máis próximo está na Coruña ou en Santiago de Compostela.

CENTRO

A oferta formativa deste centro consiste na Educación Secundaria Obrigatoria (E.S.O), Bacharelato, Educación Secundaria para Adultos (E.S.A), Bacharelato para Adultos, Programas de Reforzo Orientación e Apoio (P.R.O.A), Ensinanza básica inicial, Administración de Sistemas Informáticos en Rede (CS/ASIR) e Formación aberta on-line (aula Mentor)

A aula de música atópase na segunda planta do centro. Na aula hai ordenador, canón, e tres pizarras: unha clásica e dúas pautadas.

A aula está medianamente, aínda que non o suficientemente insonorizada.

Está moi ben dotada de material instrumental, comprado coa asignación do departamento para completar a dotación inicial. Isto facilita todos os anos a consecución dos obxectivos da programación.

Bótase en falta, aínda así, un aula máis espaciosa para poder desenvolver todos os contidos, xa que, frecuentemente

é necesario utilizar outros espazos do instituto coa conseguinte molestia para todos.

ALUMNADO

As diferentes materias impartidas polo departamento e o alumnado son os seguintes:

Na materia de Música temos 4 grupos en 2º ESO, 4 grupos en 3º ESO, 2 grupos en 4º ESO, 1 grupo en 1º BACH e 1 grupo de 2º BACH.

Na materia de Proxecto Competencial temos 1 grupo en 3º ESO.

Dende fai oito anos, impartíase neste centro escolar “Introdución a linguaxe musical” en 1º ESO, mais dende o curso escolar, 2022-2023, perdemos as 5 horas que tiñamos con esta materia, por mor da nova lei educativa implantada a nos cursos impares.

Deste xeito, non só perdemos as horas senón que o alumnado terá máis dificultade na disciplina de música en 2º ESO, xa que perde ese curso ponte entre primaria e secundaria.

Por un erro dos organismos oficiais na asignación do profesorado, levamos catro anos loitando pola sección bilingüe. Este curso escolar 2024-2025, volvemos perdela, o que implica perda de horas no departamento, pais e alumnado decepcionado porque xa había grupos, e detrimento, polo tanto, da calidade do sistema educativo.

Este ano escolar recuperamos un grupo na materia optativa de “Historia da música e danza” en 2º Bacharelato e en 2º ESO fixemos desdobres para apaliar a ratio de alumnado tan alta e a perda dun ano escolar en li

2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1 - Analizar obras de diferentes épocas e culturas identificando as súas principais características estilísticas e establecendo relacións co seu contexto, para valorar o patrimonio musical e dancístico como fonte de gozo e de enriquecemento persoal.	2-3	3		1-2	3	1		1-2
OBX2 - Explorar as posibilidades expresivas de diferentes técnicas musicais e dancísticas, a través de actividades de improvisación, para incorporalas ao repertorio persoal de recursos e desenvolver un criterio de selección das técnicas máis adecuadas á intención expresiva.	1			2	1-3	1	3	3
OBX3 - Interpretar pezas musicais e dancísticas xestionando adecuadamente as emocións e empregando diversas estratexias e técnicas vocais, corporais ou instrumentais, para ampliar as posibilidades de expresión persoal.	1			2	1-3	1	1	3
OBX4 - Crear propostas artístico-musicais, de xeito individual ou grupal, empregando a voz, o corpo, instrumentos musicais e ferramentas tecnolóxicas para potenciar a creatividade e identificar oportunidades de desenvolvemento persoal, social, académico e profesional.	1		3	2	3	1	1-3	3-4
OBX5 - Coñecer, valorar e respectar o patrimonio artístico e musical de Galicia e da contorna, a través das achegas relevantes na cultura e na sociedade galegas, para apreciar a importancia do noso acervo dentro dos procesos de globalización.	1-2	2-3		1	1-3	1	3	1-2-3

Descrición:

3.1. Relación de unidades didácticas

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	Antigüedade Idade Media. Linguaxe e práctica musical	Estudo da música occidental desde o período homérico ata finais do século XIV, tomando en consideración os principais fitos constitutivos ¿estructural, estilística e funcionalmente¿ do feito musical neste lapso de tempo. Traballaremos os seguintes elementos musicais: calidade do son, claves, intervalos, melodía e compases. Práctica instrumental de partituras Orff a catro voces. Lectura de notas (60 notas nun minuto)	15	10	X		
2	Renacemento. Linguaxe e práctica musical	O Renacemento é un movemento cultura nacido en Italia no século XV. Rapidamente alcanzou case toda Europa durante os séculos XV e XVI. Estaba baseado en recuperar os valores grecolatinos. Dentro da arte renacentista, a música sufriu importantes cambios nas súas características. Traballaremos os seguintes elementos musicais: alteracións, enahrmonías, análise de partituras (signos de prolongación, repetición, indicacións dinámicas, alteracións, claves, indicador de compás). Dictados rítmicos. Práctica instrumental de partituras Orff a catro voces. Lectura de notas (60 notas nun minuto)	15	10	X		
3	Barroco. Linguaxe e práctica musical	Durante o barroco apareceron algunhas das máis importantes formas musicais da historia musical como son a sonata, o concerto ou a xa mencionada ópera, ademais de dar lugar a músicos barrocos considerados moitos deles como os máis destacados da historia da música clásica, como veremos máis adiante. Doutra banda, cabe destacar que o barroco non só tivo influencia no ámbito musical, senón no resto de campos artísticos como a literatura, a pintura, a arquitectura, a escultura, o teatro, etc Traballaremos os seguintes elementos musicais: semitonso diatónicos e cromáticos; construción de escalas diatónicas maiores e menores e so seus graos. Práctica instrumental Orff a catro voces. Lectura de notas (60 notas nun minuto)	15	10		X	

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
4	Clasicismo. Linguaxe e práctica musical	<p>O século XVIII foi un século de soterradas transformacións sociais. Baixo o controlado inmobilismo imposto polos réximes absolutistas europeos -baseados nunha desigual repartición de obrigacións e privilexios entre a nobreza, o clero e o terceiro estado- a sociedade experimentou o irresistible ascenso dunhas clases medias urbanas portadoras de novos valores e ideas baseados na razón, o mérito e a xustiza.</p> <p>Nesta unidade repasaremos a consolidación do estilo Clásico en relación con tres ámbitos socio-musicais: A música de cámara, as sociedades filarmónicas, e a ópera popular.</p> <p>Traballaremos os seguintes elementos musicais: análise de partitura onde aparecerán as alteracións, indicacións dinámicas, signos de prolongación, repetición, expresión, as claves e o indicador de compás). Ditados rítmicos. Práctica instrumental Orff a catro voces. Lectura de notas (60 notas nun minuto)</p>	15	10		X	
5	Romanticismo. Linguaxe e práctica musical	<p>A medida que a humanidade avanza na historia, os seus acontecementos bríndannos revelacións, puntos de reflexión, aprendizaxes que adquirimos ao interpretar o que nos sucedeu como sociedade e como individuos. A arte é un produto que reflicte os sentimentos e pensamentos de cada época e é por iso que podemos aprender moito da historia ao analizar os seus puntos de importancia e expresión. Nesta unidade, aprenderemos achega do romanticismo musical e as súas características.</p> <p>Traballaremos os seguintes elementos musicais: intervalos de 3ª maior e menor. Acordes perfectos maiores e menores. Ditados rítmicos. Práctica instrumental Orff a catro voces. Lectura de notas (60 notas nun minuto)</p>	15	10			X
6	Século XX. Linguaxe e práctica musical	<p>A música busca abrirse novos camiños e romper co pasado. Gran cantidade de estilos vangardistas musicais iranse xustapoñendo.</p> <p>A aparición de novos xéneros como o jazz ou o rock e os seus derivados arrebatará á música culta o protagonismo, case exclusivo, do que gozara durante séculos. Aos poucos irase convertendo nunha música de minorías, allea ao éxito e aos intereses comerciais. Na segunda metade de século, a chegada da tecnoloxía alterará</p>	15	10			X

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
6	Século XX. Linguaxe e práctica musical	a forma de compoñer e interpretar a música. Por primeira vez na historia os medios electrónicos e informáticos terán unha función importante dentro do fenómeno musical. Traballaremos os seguintes elementos musicais: análise de partitura onde aparecerán as alteracións, indicacións dinámicas, signos de prolongación, repetición, expresión, tempo, as claves e o indicador de compás). Ditados rítmicos. Práctica instrumental Orff a catro voces. Lectura de notas (60 notas nun minuto)	15	10			X
7	Outras músicas. Linguaxe e práctica instrumental	Música de España, Galicia e outras culturas. Lectura de notas (60 notas nun minuto). Práctica instrumental partituras Orff a catro voces. Ditados rítmicos	10	10			X

3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

UD	Título da UD	Duración
1	Antigüedade Idade Media. Linguaxe e práctica musical	10

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Identificar os principais trazos estilísticos de obras musicais e dancísticas de diferentes épocas e culturas, evidenciando unha actitude de apertura, interese e respecto na súa escoita ou no seu visionamento.	Recoñecer os trazos estilísticos máis importantes da música e danza da época traballada. Recoñecer, distinguir, empregar e analizar correctamente os elementos da linguaxe musical	PE	40
CA1.3 - Explicar, con actitude aberta e respectuosa, as funcións desempeñadas por determinadas producións musicais e dancísticas, relacionándoas coas principais características do seu contexto histórico, social e cultural.	Identificar os feitos históricos que inflúen nas manifestacións musicais.	TI	60
CA1.4 - Ler partituras sinxelas identificando de forma guiada os elementos básicos da linguaxe musical, con ou sen apoio da audición.	Ler 60 notas nun minuto nas partituras propostas. Ditados rítmicos		
CA1.5 - Comentar cun vocabulario apropiado as ideas, sentimentos e emocións propias que nos suxiran as propostas musicais estudadas, a través da audición, do visionamento ou da asistencia a eventos musicais.	Comentario de audicións.		
CA2.5 - Interpretar música a través da lectura de partituras do nivel adecuado, recoñecendo a través de guías cada elemento da linguaxe musical, con ou sen apoio da audición.	Interpretar correctamente as adaptacións propostas nunha partitura Orff a catro voces		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.1 - Recoñecer os aspectos comúns de expresións musicais e dancísticas de épocas e culturas anteriores, valorando a súa proxección sobre a música e a danza actuais.	Recoñecer os trazos estilísticos máis importantes da música e danza da época traballada.		
CA3.2 - Observar positivamente os aspectos estilísticos básicos de obras musicais e dancísticas en diferentes contextos e momentos históricos, mostrando unha actitude de consideración, atención e apertura na súa recepción, mediante a escoita ou o visionamento destas.	Recoñecer as características principais do período.		
CA3.3 - Expoñer, de forma atenta e respectuosa, as funcións asignadas a determinadas producións musicais e dancísticas, recoñecendo a súa conexión cos aspectos máis importantes do seu contexto histórico, social e cultural.	Identificar os feitos históricos e culturais que inflúen nas manifestacións musicais.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Obras musicais e dancísticas: análise, descrición e valoración das súas características básicas. Xéneros da música e da danza. - Voces e instrumentos: clasificación xeral dos instrumentos por familias e características. Agrupacións. - Compositores e compositoras, artistas, intérpretes e agrupacións internacionais, nacionais, rexionais e locais, con especial atención á Comunidade Autónoma de Galicia. - Estratexias de procura, selección e reelaboración de información fiable, pertinente e de calidade. - A partitura. Identificación e aplicación de grafías, lectura e escritura musical. - Elementos básicos da linguaxe musical: parámetros do son, intervalos. Tonalidade: escalas musicais, a armadura e os acordes básicos. Texturas. Formas musicais ao longo dos períodos históricos e na actualidade. - Normas de comportamento e participación en actividades musicais e escénicas. - Historia da música e da danza occidental: períodos, características, xéneros, voces, instrumentos e agrupacións. - Compositoras e compositores de cada período da historia da música desde unha perspectiva igualitaria e aberta, atendendo á composición na Comunidade Autónoma de Galicia. - Principais composicións musicais de cada período histórico.

UD	Título da UD	Duración
2	Renacemento. Linguaxe e práctica musical	10

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
--------------------------------	-------------------------------	-----------	----------

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Identificar os principais trazos estilísticos de obras musicais e dancísticas de diferentes épocas e culturas, evidenciando unha actitude de apertura, interese e respecto na súa escoita ou no seu visionamento.	Recoñecer os trazos estilísticos máis importantes da música e danza da época. Recoñecer, distinguir, empregar e analizar correctamente os elementos da linguaxe musical	PE	40
CA1.3 - Explicar, con actitude aberta e respectuosa, as funcións desempeñadas por determinadas producións musicais e dancísticas, relacionándoas coas principais características do seu contexto histórico, social e cultural.	Identificar os feitos históricos e culturais que inflúen nas manifestacións musicais.		
CA1.4 - Ler partituras sinxelas identificando de forma guiada os elementos básicos da linguaxe musical, con ou sen apoio da audición.	Ler 60 notas nun minuto nas partituras propostas. Ditados rítmicos	TI	60
CA1.5 - Comentar cun vocabulario apropiado as ideas, sentimentos e emocións propias que nos suxiran as propostas musicais estudadas, a través da audición, do visionamento ou da asistencia a eventos musicais.	Comentar as propostas musicais traballadas no período.		
CA2.5 - Interpretar música a través da lectura de partituras do nivel adecuado, recoñecendo a través de guías cada elemento da linguaxe musical, con ou sen apoio da audición.	Interpretar correctamente as adaptacións propostas nunha partitura Orff a catro voces		
CA3.1 - Recoñecer os aspectos comúns de expresións musicais e dancísticas de épocas e culturas anteriores, valorando a súa proxección sobre a música e a danza actuais.	Recoñecer as funcións da música relacionándoas coas características principais.		
CA3.2 - Observar positivamente os aspectos estilísticos básicos de obras musicais e dancísticas en diferentes contextos e momentos históricos, mostrando unha actitude de consideración, atención e apertura na súa recepción, mediante a escoita ou o visionamento destas.	Recoñecer as funcións da música relacionándoas coas características principais do momento histórico correspondente.		
CA3.3 - Expoñer, de forma atenta e respectuosa, as funcións asignadas a determinadas producións musicais e dancísticas, recoñecendo a súa conexión cos aspectos máis importantes do seu contexto histórico, social e cultural.	Recoñecer as funcións da música relacionándoas coas características principais.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Obras musicais e dancísticas: análise, descrición e valoración das súas características básicas. Xéneros da música e da danza. - Voces e instrumentos: clasificación xeral dos instrumentos por familias e características. Agrupacións. - Compositores e compositoras, artistas, intérpretes e agrupacións internacionais, nacionais, rexionais e locais, con especial atención á Comunidade Autónoma de Galicia. - Estratexias de procura, selección e reelaboración de información fiable, pertinente e de calidade. - A partitura. Identificación e aplicación de grafías, lectura e escritura musical. - Elementos básicos da linguaxe musical: parámetros do son, intervalos. Tonalidade: escalas musicais, a armadura e os acordes básicos. Texturas. Formas musicais ao longo dos períodos históricos e na actualidade.

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Normas de comportamento e participación en actividades musicais e escénicas. - Historia da música e da danza occidental: períodos, características, xéneros, voces, instrumentos e agrupacións. - Compositoras e compositores de cada período da historia da música desde unha perspectiva igualitaria e aberta, atendendo á composición na Comunidade Autónoma de Galicia. - Principais composicións musicais de cada período histórico.

UD	Título da UD	Duración
3	Barroco. Linguaxe e práctica musical	10

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Identificar os principais trazos estilísticos de obras musicais e dancísticas de diferentes épocas e culturas, evidenciando unha actitude de apertura, interese e respecto na súa escoita ou no seu visionamento.	Recoñecer os trazos estilísticos máis importantes da música e danza da época. Recoñecer, distinguir, empregar e analizar correctamente os elementos da linguaxe musical	PE	40
CA1.3 - Explicar, con actitude aberta e respectuosa, as funcións desempeñadas por determinadas producións musicais e dancísticas, relacionándoas coas principais características do seu contexto histórico, social e cultural.	Recoñecer as funcións da música relacionándoas coas características principais.		
CA1.4 - Ler partituras sinxelas identificando de forma guiada os elementos básicos da linguaxe musical, con ou sen apoio da audición.	Ler 60 notas nun minuto nas partituras propostas. Ditados rítmicos	TI	60
CA1.5 - Comentar cun vocabulario apropiado as ideas, sentimentos e emocións propias que nos suxiran as propostas musicais estudadas, a través da audición, do visionamento ou da asistencia a eventos musicais.	Comentar con vocabulario axeitado as propostas da unidade.		
CA2.5 - Interpretar música a través da lectura de partituras do nivel adecuado, recoñecendo a través de guías cada elemento da linguaxe musical, con ou sen apoio da audición.	Interpretar correctamente as adaptacións propostas nunha partitura Orff a catro voces		
CA3.1 - Recoñecer os aspectos comúns de expresións musicais e dancísticas de épocas e culturas anteriores, valorando a súa proxección sobre a música e a danza actuais.	Relacionar as características da época proposta coa actualidade.		
CA3.2 - Observar positivamente os aspectos estilísticos básicos de obras musicais e dancísticas en diferentes contextos e momentos históricos, mostrando unha actitude de consideración, atención e apertura na súa recepción, mediante a escoita ou o visionamento destas.	Identificar os feitos históricos que inflúen nas manifestacións musicais.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.3 - Expoñer, de forma atenta e respectuosa, as funcións asignadas a determinadas producións musicais e dancísticas, recoñecendo a súa conexión cos aspectos máis importantes do seu contexto histórico, social e cultural.	Recoñecer os trazos estilísticos máis importantes da música e danza da época.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Obras musicais e dancísticas: análise, descrición e valoración das súas características básicas. Xéneros da música e da danza. - Voces e instrumentos: clasificación xeral dos instrumentos por familias e características. Agrupacións. - Compositores e compositoras, artistas, intérpretes e agrupacións internacionais, nacionais, rexionais e locais, con especial atención á Comunidade Autónoma de Galicia. - Estratexias de procura, selección e reelaboración de información fiable, pertinente e de calidade. - A partitura. Identificación e aplicación de graffías, lectura e escritura musical. - Elementos básicos da linguaxe musical: parámetros do son, intervalos. Tonalidade: escalas musicais, a armadura e os acordes básicos. Texturas. Formas musicais ao longo dos períodos históricos e na actualidade. - Normas de comportamento e participación en actividades musicais e escénicas. - Historia da música e da danza occidental: períodos, características, xéneros, voces, instrumentos e agrupacións. - Compositoras e compositores de cada período da historia da música desde unha perspectiva igualitaria e aberta, atendendo á composición na Comunidade Autónoma de Galicia. - Principais composicións musicais de cada período histórico.

UD	Título da UD	Duración
4	Clasicismo. Linguaxe e práctica musical	10

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Identificar os principais trazos estilísticos de obras musicais e dancísticas de diferentes épocas e culturas, evidenciando unha actitude de apertura, interese e respecto na súa escoita ou no seu visionamento.	Recoñecer os trazos estilísticos máis importantes da música e danza da época. Recoñecer, distinguir, empregar e analizar correctamente os elementos da linguaxe musical	PE	40
CA1.3 - Explicar, con actitude aberta e respectuosa, as funcións desempeñadas por determinadas producións musicais e dancísticas, relacionándoas coas principais características do seu contexto histórico, social e cultural.	Recoñecer as funcións da música relacionándoas coas características principais.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.4 - Ler partituras sinxelas identificando de forma guiada os elementos básicos da linguaxe musical, con ou sen apoio da audición.	Ler 60 notas nun minuto nas partituras propostas. Ditados rítmicos	TI	60
CA1.5 - Comentar cun vocabulario apropiado as ideas, sentimentos e emocións propias que nos suxiran as propostas musicais estudadas, a través da audición, do visionamento ou da asistencia a eventos musicais.	Comentar as propostas da unidade cun vocabulario axeitado.		
CA2.5 - Interpretar música a través da lectura de partituras do nivel adecuado, recoñecendo a través de guías cada elemento da linguaxe musical, con ou sen apoio da audición.	Interpretar correctamente as adaptacións propostas nunha partitura Orff a catro voces		
CA3.1 - Recoñecer os aspectos comúns de expresións musicais e dancísticas de épocas e culturas anteriores, valorando a súa proxección sobre a música e a danza actuais.	Recoñecer as funcións da música relacionándoas coas características principais e a época actual.		
CA3.2 - Observar positivamente os aspectos estilísticos básicos de obras musicais e dancísticas en diferentes contextos e momentos históricos, mostrando unha actitude de consideración, atención e apertura na súa recepción, mediante a escoita ou o visionamento destas.	Amosar actitude respetuosa no visionado ou escoita das propostas da unidade.		
CA3.3 - Expoñer, de forma atenta e respetuosa, as funcións asignadas a determinadas producións musicais e dancísticas, recoñecendo a súa conexión cos aspectos máis importantes do seu contexto histórico, social e cultural.	Establecer vínculos das características máis importantes e os feitos históricos principais.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Obras musicais e dancísticas: análise, descrición e valoración das súas características básicas. Xéneros da música e da danza. - Voces e instrumentos: clasificación xeral dos instrumentos por familias e características. Agrupacións. - Compositores e compositoras, artistas, intérpretes e agrupacións internacionais, nacionais, rexionais e locais, con especial atención á Comunidade Autónoma de Galicia. - Estratexias de procura, selección e reelaboración de información fiable, pertinente e de calidade. - A partitura. Identificación e aplicación de grafías, lectura e escritura musical. - Elementos básicos da linguaxe musical: parámetros do son, intervalos. Tonalidade: escalas musicais, a armadura e os acordes básicos. Texturas. Formas musicais ao longo dos períodos históricos e na actualidade. - Normas de comportamento e participación en actividades musicais e escénicas. - Historia da música e da danza occidental: períodos, características, xéneros, voces, instrumentos e agrupacións. - Compositoras e compositores de cada período da historia da música desde unha perspectiva igualitaria e aberta, atendendo á composición na Comunidade Autónoma de Galicia. - Principais composicións musicais de cada período histórico.

UD	Título da UD	Duración
5	Romanticismo. Linguaxe e práctica musical	10

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Identificar os principais trazos estilísticos de obras musicais e dancísticas de diferentes épocas e culturas, evidenciando unha actitude de apertura, interese e respecto na súa escoita ou no seu visionamento.	Recoñecer os trazos estilísticos máis importantes da música e danza da época. Recoñecer, distinguir, empregar e analizar correctamente os elementos da linguaxe musical	PE	40
CA1.3 - Explicar, con actitude aberta e respectuosa, as funcións desempeñadas por determinadas producións musicais e dancísticas, relacionándoas coas principais características do seu contexto histórico, social e cultural.	Establecer vínculos das características máis importantes e os feitos históricos principais.		
CA1.4 - Ler partituras sinxelas identificando de forma guiada os elementos básicos da linguaxe musical, con ou sen apoio da audición.	Ler 60 notas nun minuto nas partituras propostas. Ditados rítmicos	TI	60
CA1.5 - Comentar cun vocabulario apropiado as ideas, sentimentos e emocións propias que nos suxiran as propostas musicais estudadas, a través da audición, do visionamento ou da asistencia a eventos musicais.	Comentar con vocabulario axeitado as propostas da unidade.		
CA2.5 - Interpretar música a través da lectura de partituras do nivel adecuado, recoñecendo a través de guías cada elemento da linguaxe musical, con ou sen apoio da audición.	Interpretar correctamente as adaptacións propostas nunha partitura Orff a catro voces		
CA3.1 - Recoñecer os aspectos comúns de expresións musicais e dancísticas de épocas e culturas anteriores, valorando a súa proxección sobre a música e a danza actuais.	Recoñecer as funcións da música relacionándoas coas características principais.		
CA3.2 - Observar positivamente os aspectos estilísticos básicos de obras musicais e dancísticas en diferentes contextos e momentos históricos, mostrando unha actitude de consideración, atención e apertura na súa recepción, mediante a escoita ou o visionamento destas.	Amosar actitude respetuosa no escoita das propostas da unidade.		
CA3.3 - Expoñer, de forma atenta e respectuosa, as funcións asignadas a determinadas producións musicais e dancísticas, recoñecendo a súa conexión cos aspectos máis importantes do seu contexto histórico, social e cultural.	Establecer vínculos das características máis importantes e os feitos históricos principais.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Obras musicais e dancísticas: análise, descrición e valoración das súas características básicas. Xéneros da música e da danza.
- Voces e instrumentos: clasificación xeral dos instrumentos por familias e características. Agrupacións.

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Compositores e compositoras, artistas, intérpretes e agrupacións internacionais, nacionais, rexionais e locais, con especial atención á Comunidade Autónoma de Galicia. - Estratexias de procura, selección e reelaboración de información fiable, pertinente e de calidade. - A partitura. Identificación e aplicación de grafías, lectura e escritura musical. - Elementos básicos da linguaxe musical: parámetros do son, intervalos. Tonalidade: escalas musicais, a armadura e os acordes básicos. Texturas. Formas musicais ao longo dos períodos históricos e na actualidade. - Normas de comportamento e participación en actividades musicais e escénicas. - Historia da música e da danza occidental: períodos, características, xéneros, voces, instrumentos e agrupacións. - Compositoras e compositores de cada período da historia da música desde unha perspectiva igualitaria e aberta, atendendo á composición na Comunidade Autónoma de Galicia. - Principais composicións musicais de cada período histórico.

UD	Título da UD	Duración
6	Século XX. Linguaxe e práctica musical	10

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Identificar os principais trazos estilísticos de obras musicais e dancísticas de diferentes épocas e culturas, evidenciando unha actitude de apertura, interese e respecto na súa escoita ou no seu visionamento.	Recoñecer os trazos estilísticos máis importantes da música e danza da época traballada. Recoñecer, distinguir, empregar e analizar correctamente os elementos da linguaxe musical	PE	35
CA1.3 - Explicar, con actitude aberta e respectuosa, as funcións desempeñadas por determinadas producións musicais e dancísticas, relacionándoas coas principais características do seu contexto histórico, social e cultural.	Establecer vínculos das características máis importantes e os feitos históricos principais.	TI	65
CA1.4 - Ler partituras sinxelas identificando de forma guiada os elementos básicos da linguaxe musical, con ou sen apoio da audición.	Ler 60 notas nun minuto nas partituras propostas. Ditados rítmicos		
CA1.5 - Comentar cun vocabulario apropiado as ideas, sentimentos e emocións propias que nos suxiran as propostas musicais estudadas, a través da audición, do visionamento ou da asistencia a eventos musicais.	Comentar cun vocabulario axeitado as propostas da unidade.		
CA2.5 - Interpretar música a través da lectura de partituras do nivel adecuado, recoñecendo a través de guías cada elemento da linguaxe musical, con ou sen apoio da audición.	Interpretar correctamente as adaptacións propostas nunha partitura Orff a catro voces		
CA3.1 - Recoñecer os aspectos comúns de expresións musicais e dancísticas de épocas e culturas anteriores, valorando a súa proxección sobre a música e a danza actuais.	Establecer vínculos entre outras épocas e a actualidade.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.2 - Observar positivamente os aspectos estilísticos básicos de obras musicais e dancísticas en diferentes contextos e momentos históricos, mostrando unha actitude de consideración, atención e apertura na súa recepción, mediante a escoita ou o visionamento destas.	Amosar unha actitude respectuosa na escoita ou visionado das propostas musicais da unidade.		
CA3.3 - Expoñer, de forma atenta e respectuosa, as funcións asignadas a determinadas producións musicais e dancísticas, recoñecendo a súa conexión cos aspectos máis importantes do seu contexto histórico, social e cultural.	Recoñecer as funcións da música relacionándoas coas características principais.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Obras musicais e dancísticas: análise, descrición e valoración das súas características básicas. Xéneros da música e da danza. - Voces e instrumentos: clasificación xeral dos instrumentos por familias e características. Agrupacións. - Compositores e compositoras, artistas, intérpretes e agrupacións internacionais, nacionais, rexionais e locais, con especial atención á Comunidade Autónoma de Galicia. - Estratexias de procura, selección e reelaboración de información fiable, pertinente e de calidade. - A partitura. Identificación e aplicación de graffías, lectura e escritura musical. - Elementos básicos da linguaxe musical: parámetros do son, intervalos. Tonalidade: escalas musicais, a armadura e os acordes básicos. Texturas. Formas musicais ao longo dos períodos históricos e na actualidade. - Normas de comportamento e participación en actividades musicais e escénicas. - Historia da música e da danza occidental: períodos, características, xéneros, voces, instrumentos e agrupacións. - Compositoras e compositores de cada período da historia da música desde unha perspectiva igualitaria e aberta, atendendo á composición na Comunidade Autónoma de Galicia. - Principais composicións musicais de cada período histórico.

UD	Título da UD	Duración
7	Outras músicas. Linguaxe e práctica instrumental	10

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.6 - Identificar as características culturais e sociais, así como os elementos propios da linguaxe musical das obras propostas que constitúen o patrimonio artístico musical galego e da nosa contorna, con actitude de respecto.	Recoñecer os trazos estilísticos máis importantes da música e danza do patrimonio galiego. Recoñecer, distinguir, empregar e analizar correctamente os elementos da linguaxe musical	PE	30

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.2 - Establecer conexións entre manifestacións musicais e dancísticas de diferentes épocas e culturas, valorando a súa influencia sobre a música e a danza actuais.	Establecer vínculos das características máis importantes e os feitos históricos principais.	TI	70
CA2.1 - Participar, con iniciativa, confianza e creatividade, na exploración de técnicas musicais e dancísticas básicas, por medio de improvisacións pautadas, individuais ou grupais, nas cales se empreguen a voz, o corpo, instrumentos musicais ou ferramentas tecnolóxicas.	Participar con acerto nas interpretacións propostas para esta unidade.		
CA2.2 - Expresar ideas, sentimentos e emocións en actividades pautadas de improvisación, seleccionando as técnicas máis adecuadas de entre as que conforman o repertorio persoal de recursos.	Participar con acerto nas propostas para esta unidade.		
CA2.3 - Relacionar manifestacións musicais e dancísticas de distintos contextos e momentos históricos, recoñecendo a súa influencia sobre a música e a danza actuais.	Establecer vínculos das características máis importantes e os feitos históricos principais.		
CA2.4 - Empregar técnicas básicas de interpretación vocal, corporal ou instrumental, aplicando estratexias de memorización e valorando os ensaios como espazos de escoita e de aprendizaxe.	Participar con acerto nas propostas para esta unidade.		
CA2.6 - Interpretar con corrección pezas musicais e dancísticas sinxelas, individuais e grupais, dentro e fóra da aula, xestionando de forma guiada a ansiedade e o medo escénico e mantendo a concentración.	Ler 60 notas nun minuto nas partituras propostas. Ditados rítmicos Interpretar correctamente as adaptacións propostas nunha partitura Orff a catro voces		
CA2.7 - Planificar e desenvolver, con creatividade, propostas artístico-musicais, tanto individuais como colaborativas, empregando medios musicais e dancísticos, así como ferramentas analóxicas e dixitais.	Desenvolver con creatividade propostas artístico musicais.		
CA2.8 - Participar activamente na planificación e na execución de propostas artístico-musicais colaborativas, valorando as achegas do resto dos integrantes do grupo e descubriendo oportunidades de desenvolvemento persoal, social, académico e profesional.	Participar con acerto nas propostas da unidade.		
CA3.4 - Identificar as características culturais e sociais, así como os elementos propios da linguaxe musical das obras propostas que constitúen o patrimonio artístico musical galego e da nosa contorna, con actitude de respecto.	Recoñecer os trazos estilísticos máis importantes da música e danza da época traballada.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Obras musicais e dancísticas: análise, descrición e valoración das súas características básicas. Xéneros da música e da danza.
- Voces e instrumentos: clasificación xeral dos instrumentos por familias e características. Agrupacións.

Contidos

- Compositores e compositoras, artistas, intérpretes e agrupacións internacionais, nacionais, rexionais e locais, con especial atención á Comunidade Autónoma de Galicia.
- Concertos, actuacións musicais e outras manifestacións artístico-musicais en vivo e rexistradas.
- Mitos, estereotipos e roles de xénero transmitidos a través da música e da danza.
- Normas de comportamento básicas na recepción musical e escénica: respecto e valoración.
- Ferramentas dixitais para a recepción musical: diferentes soportes audiovisuais.
- Estratexias de procura, selección e reelaboración de información fiable, pertinente e de calidade.
- Principais xéneros musicais e escénicos do patrimonio cultural, con especial atención á Comunidade Autónoma de Galicia.
- Repertorio vocal, instrumental ou corporal individual ou grupal de distintos tipos de música do patrimonio musical propio e doutras culturas.
- Técnicas básicas para a interpretación: técnicas vocais, instrumentais e corporais, técnicas de estudo e de control de emocións.
- Técnicas de improvisación guiada e libre.
- Proxectos musicais e audiovisuais: emprego da voz, do corpo, dos instrumentos musicais, dos medios e das aplicacións tecnolóxicas.
- A propiedade intelectual e cultural: formulacións éticas e responsables. Hábitos de consumo musical responsable.
- Normas de comportamento e participación en actividades musicais e escénicas.
- Ferramentas dixitais para a creación musical. Secuenciadores e editores de partituras.
- Compositoras e compositores de cada período da historia da música desde unha perspectiva igualitaria e aberta, atendendo á composición na Comunidade Autónoma de Galicia.

4.1. Concrecións metodolóxicas

A materia require unha metodoloxía maiormente práctica mesturada coa aprendizaxe teórica. Para traballar a parte práctica e produción musical usaremos metodoloxías cooperativas e colaborativas principalmente, xa que se fará interpretación en conxunto.

No tratamento dos contidos teóricos da materia buscarase un aprendizaxe por descubrimento: a base e observar e rexistrar información de forma sistemática. Non se trata de proporcionar directamente os coñecementos, senón de ensinarlles a manexar os que xa saben, para que descubran, coa axuda do profesorado outras cousas.

Cultivarase sempre o espírito crítico e intentarase poñer a cada alumno nunha disposición tal que lle permita facerse responsable da súa propia aprendizaxe, tratando de partir sempre do que o alumno xa sabe e dos seus propios intereses vitais.

Teremos en conta os seguintes aspectos xerais:

- Partir da competencia inicial do alumnado
- Ter en conta a diversidade: respectar os ritmos, estilos de aprendizaxe e capacidades
- Potenciar as metodoloxías activas: basearse na práctica instrumental
- Enfoque orientado á práctica musical e á audición
- A asimilación dos distintos bloques de contidos, partirá sempre da práctica para logo pasar á teorización, é dicir, a base desta programación é aprender facendo.
- A planificación do ensino faise sempre en base a vivir a experiencia da música a través da interpretación, da creación e da escoita activa de distintas propostas artísticas.
- Os criterios de avaliación están directamente relacionados cos obxectivos propostos, é dicir, superar con éxito os criterios de avaliación amosa o grao de adquisición destes obxectivos por parte do alumnado.

- Diseñaranse diferentes situacións de aprendizaxe que incluírán procedementos diversos para traballar os contidos, e sempre partindo dunha visión global, onde os novos coñecementos aprendidos completen e conecten cos coñecementos previos do alumnado e teñan en conta os diferentes ritmos de aprendizaxe que coexisten no contexto da aula, así como a atención á diversidade, propoñendo sempre mecanismos de reforzo para as dificultades que se detecten.
- Terase en conta e farase destacable a través dos contidos transversais a importancia da relación entre a materia de Música e outras materias. Aínda que a priori a relación máis directa se dá con Educación Plástica, Visual e Audiovisual, por compartir competencias de índole artística, tamén é posible establecer relacións coas Matemáticas, por exemplo a través das proporcións do ritmo, da estrutura musical, das calidades físicas do son; coas linguas, a través da simbiose entre texto, idioma e melodía; coa Historia para entender os contextos de creación das diferentes obras e expresións musicais universais e coa Tecnoloxía, a través do manexo de diferentes ferramentas dixitais para escribir, manipular o son e componse etc.
- Promoverase nas distintas unidades o traballo en equipo e a capacidade emprendedora, dada a natureza grupal e creativa desta materia, realizando proxectos colaborativos entre o alumnado, onde se poidan aplicar técnicas de reforzo da autoestima, da autonomía, da reflexión e da meditación sobre o grao de responsabilidade de cada un no conxunto do proxecto.
- Utilizaranse distintos tipos de actividades segundo a natureza das unidades: actividades introductorias ou de presentación dos contidos para descubrir os coñecementos previos do alumnado, actividades de motivación ou descubrimento, de desenvolvemento e consolidación, de avaliación, de reforzo e recuperación e de ampliación dos contidos nos casos que sexa necesario.
- Por último destacar os principios metodolóxicos nos que se basea esta programación como son a práctica e a motivación, a interrelación entre contidos e materias, a aprendizaxe significativa e funcional, a creatividade, a atención personalizada, a actitude analítica e a socialización.

4.2. Materiais e recursos didácticos

Denominación
Instrumentos dotación de aula
Aula virtual
Material teórico elaborado polo profesorado de departamento de música

Instrumentos da aula: orquestra Orff cromática, batería, piano eléctrico, guitarra, pequena percusión, etc
 Aula virtual: todos os recursos e actividades que pon á disposición a aula virtual do centro.
 Material teórico elaborado polo profesorado de departamento de música.

5.1. Procedemento para a avaliación inicial

A avaliación inicial no 3º curso de ESO terá por obxecto averiguar os coñecementos musicais previos que aprendeu e lembra o alumnado do curso anterior.

Con estas actividades comprobaremos as destrezas adquiridas en anteriores cursos.

1. Realizaranse exercicios en formación orquestral de interpretación melódica con acompañamento harmónico. Esta actividade será realizada por imitación. Utilizaremos para iso as placas, a pequena percusión ou obxectos de son, ou outro instrumento que consideremos idóneo. Con esta tarefa comprobaremos as destrezas motrices aplicadas á rítmica, á memoria harmónica e melódica, ao sentido do pulso ou á capacidade de escoita para adecuarse ao conxunto.
2. Realizaranse exercicios de lectura rítmica e melódica, e interpretación de pequenas partituras. Con esta actividade avaliaremos o grao de interiorización rítmico-melódica e a capacidade de interpretación dos códigos da linguaxe musical. Para a interpretación usaranse os instrumentos de placas.
3. Proba escrita de análise de partitura. O alumnado identificará e describirá todos os símbolos que reconece nela e realizará unha análise melódico-rítmica da mesma
4. Proba escrita dos contidos básicos da música en relación á linguaxe musical e á historia da música.

Con estas actividades de avaliación o alumnado informaranos sobre os coñecementos previos que posúe e o grao de asimilación. Para avaliar as actividades prácticas usaremos táboas de indicadores específicas con diferentes items que reflectan as capacidades psicomotrices, rítmicas, auditivas e interpretativas do alumnado. As probas prácticas daranos a información dos coñecementos teóricos do alumnado.

Outras cuestións como as destrezas no movemento e danza ou o manexo da tecnoloxía irémolas avaliando nas sucesivas unidades.

Á luz dos resultados da avaliación inicial decidiremos aplicar a programación tal e como foi deseñada ou realizar as correspondentes e necesarias adaptacións.

5.2. Criterios de cualificación e recuperación

Pesos dos instrumentos de avaliación por UD:

Unidade didáctica	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7	Total
Peso UD/ Tipo Ins.	15	15	15	15	15	15	10	100
Proba escrita	40	40	40	40	40	35	30	38
Táboa de indicadores	60	60	60	60	60	65	70	62

Criterios de cualificación:

As ferramentas de avaliación serán:

- Observación directa do traballo de cada alumno nas clases.
- Corrección de cadernos de traballo persoal (exercicios).
- Corrección de traballos encomendados, individuais ou de grupo.
- Haberá un exame práctico e outro teórico dos contidos desenrolados (dous exames por avaliación).

Seguirase un procedemento de avaliación continua de maneira que en cada trimestre realizaranse probas teóricas e prácticas :

- A proba teórica consta de:
 - Exame final trimestral de linguaxe musical
 - Controis escritos e orais en relación a linguaxe musical e outros en referencia á historia da música (agrupacións instrumentais e vocais).
- A proba práctica consta de :
 - Interpretación con instrumental Orff dunha partitura.
 - Realización dun ditado rítmico
 - Lectura de notas musicais (un mínimo de 60 nun minuto para aprobar).

A cualificación do alumno en cada avaliación calcularase do seguinte xeito:

40% da cualificación das probas feitas na parte teórica: o exame final de linguaxe musical terá un peso do 20% e os controis terán o 20% restante a repartir entre o número de probas realizadas.

40% da cualificación das probas feitas na parte práctica: a nota resultante será a media das tres probas (interpretación, ditado rítmico e lectura de notas). A cualificación da parte práctica poderá ser, segundo o profesor estime convinte para o mellor desenvolvemento da aprendizaxe e de acordo coas características particulares de cada

grupo, unha proba única e individual ou unha media de diferentes probas levadas a cabo polos alumnos ao longo da avaliación

20% restante será o que se desprende doutros criterios que inclúen un comportamento de respecto na aula, participación activa e adecuada en todas as actividades, a realización das tarefas encomendadas para realizar na casa co fin de acadar un resultado exitoso, traer todo o material demandado diariamente, etc...

Para levar a cabo estas porcentaxes é preciso ter superada a proba de lectura de notas, a interpretación instrumental e o exame final de linguaxe musical, cunha nota mínima dun 5 en cada unha delas.

Outros aspectos a resaltar dentro da avaliación son:

- En todas as probas poden ser incluídos contidos xa avaliados en probas anteriores
- O traballo e esforzo do alumno
- A realización dos exercicios diarios propostos polo profesor/a
- Nos exames terase en conta a redacción e as faltas ortográficas para a nota.
- Interpretar de memoria, individualmente ou conxuntamente, fragmentos de obras do repertorio traballado.
- Interpretar instrumentalmente a primeira vista pequenos repentes rítmico/melódicos.
- Saber comportarse como espectador/a e intérprete, e controlar o medo escénico nas actuacións.
- O exame é unha nota máis, non a que dará a cualificación final da avaliación.
- Computarase negativamente os seguintes puntos:
 - Non aportar o material que o profesor demande en cada momento (papel pautado, material teórico, partituras.. etc)
 - Non participar de xeito activo nas actividades que se desenvolvan na aula, seguindo en todo momento as indicacións do profesor/a.
 - Non respectar os prazos do sistema de préstamo de instrumentos creado para salvar as dificultades do alumnado nesta parte da materia

A nota final do alumnado que superou positivamente a 3ª avaliación calcularase facendo unha media das tres avaliacións.

Criterios de recuperación:

En caso de suspender algunha avaliación, esta recupérase na seguinte xa que como é continúa sempre entran os contidos anteriores. Se a avaliación non superada é a 3ª, realizarase unha proba final antes de que remate o curso.

No procedemento de avaliación final farase un exame práctico e teórico de todos os contidos prácticos durante o curso escolar. Os porcentaxes aplicados serán:

- 50% da cualificación das probas feitas na parte teórica,
- 50% da cualificación das probas feitas na parte práctica.

Nas probas de recuperación final a nota máxima coa que se poderá facer os porcentaxes é cun seis, aínda que obteñan máis cualificación nas citadas probas.

Para levar a cabo estas porcentaxes é preciso ter un cinco en cada un das probas finais de avaliación (exames), agás no ditado rítmico.

5.3. Procedemento de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes

O alumnado coa materia pendente de 3º ESO Música terá que ter conta o seguinte:

- Os contidos esixibles son os mesmos que figuran na programación de 3º ESO neste curso.
- Cada trimestre faranse controis trimestrais que contarán un 80% da nota final.
- No transcurso do curso o alumnado coa materia pendente de 3º ESO Música, terá que realizar unha serie de boletíns de exercicios de repaso para a adquisición dunha mellor aprendizaxe dos conceptos a estudar e facer controis trimestrais de maneira que poida superar a materia progresivamente. Estes boletíns correctamente realizados contarán o 20% na cualificación final. Cada avaliación lle serán entregados os boletíns e durante todos os recreos se lles ofrece a oportunidade de aclaración de dúbidas ou problemas que lles poidan aparecer. Tres semanas antes do control terán que entregalo para a súa revisión final; de non ser así, repercutirá na nota do exame.

En caso de non superar a materia deste xeito, caberá a posibilidade de presentarse a un exame final, onde terá que facer todas as partes que non superou durante o transcurso do curso. Nesta caso a proba escrita puntúa o 100% da puntuación final.

6. Medidas de atención á diversidade

Prestaremos especial atención ao alumnado con necesidades específicas de apoio educativo, ofrecendo diferentes formas de organización dos espazos e tempos da clase, e metodoloxías variadas que permitan a todo o alumnado seguir as explicacións e actividades propostas.

O obxectivo fundamental é asegurar a normalización, inclusión e non-discriminación deste alumnado coa fin de que poida acceder a unha educación de calidade con igualdade de condicións.

Para garantir un apoio adecuado a este alumnado é fundamental establecer canles de colaboración entre o diverso profesorado que intervén na súa educación, e organizar os recursos persoais e materiais do centro coa fin de desenvolver actividades encamiñadas á inserción e promoción.

Estudiaranse as circunstancias concretas de cada caso, con especial atención ao alumnado con dificultades de aprendizaxe, tendo en conta os diferentes ritmos e estilos de aprendizaxe, establecendo as liñas educativas a seguir e garantindo así os apoios necesarios. Para elo, a función da coordinación entre docentes, alumnado e familias é fundamental a través da titoría.

Poderanse realizar adaptacións curriculares e organizativas ofrecendo entre outros, programas de reforzo ademais de medidas de apoio personalizado para o alumnado con necesidade específica de apoio educativo, e para aqueles que permanezan un ano máis no mesmo curso, coa fin de permitir a todo o alumnado o desenvolvemento das competencias clave previsto no perfil de saída e a consecución dos obxectivos xerais da educación secundaria obrigatoria, así como alcanzar o máximo desenvolvemento das súas capacidades persoais.

Con todo, para a atención á diversidade do alumnado de educación secundaria obrigatoria estarase ao disposto na lexislación vixente na Comunidade Autónoma de Galicia.

Algunhas posibles ferramentas para organizar a atención á diversidade serían:

1. Organizar ao alumnado en diferentes agrupamentos nas actividades segundo os seus intereses e motivacións.
2. Utilizar materiais variados en ditas actividades: escritos, audiovisuais, etc.
3. Aplicar diversas técnicas e metodoloxías para explicar un mesmo contido.
4. Manter o contacto permanente con este alumnado a través de entrevista persoal e titorías coas familias para saber que parte da asignatura cóstalles máis seguir.
5. Ofrecerlle tempo extra para asimilar as explicacións (por exemplo algún recreo a semana para consultar dúbidas) e para resolver probas específicas.

Este curso escolar 2024-2025 contamos cun curso de 3º ESO PDC e outro de 4º ESO PDC, polo que seguindo as indicacións do equipo de orientación, adaptaremos as ferramentas en función das características e necesidades deste alumnado.

7.1. Concreción dos elementos transversais

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7
ET.1 - Comprensión lectora	X	X	X	X	X	X	X
ET.2 - Creatividade	X	X	X	X	X	X	X
ET.3 - Autonomía	X	X	X	X	X	X	X
ET.4 - Traballo en equipo, emprendemento social e empresarial	X	X	X	X	X	X	X

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7
ET.5 - Igualdade entre sexos	X	X	X	X	X	X	X
ET.6 - Consumo responsable: fomento do espírito crítico	X	X	X	X	X	X	X
ET.7 - Respeto mutuo: educación emocional e en valores	X	X	X	X	X	X	X
ET.8 - Expresión oral e escrita	X	X	X	X	X	X	X
ET.9 - Competencia dixital e comunicación audiovisual	X	X	X	X	X	X	X

Observacións:

- Comprensión lectora: Traballarase principalmente través dos textos para aprender os contidos teóricos.
- Creatividade: traballarase a través da composición de exercicios e pezas propias de percusión corporal, uso de tecnoloxías, creación de letras, improvisación...
- Autonomía: traballarase de actividades de improvisación, creación de contidos e proxectos propios tanto a nivel individual como grupal.
- Traballo en equipo, emprendemento social e empresarial: Actividades que implican creación de proxectos grupais.
- Igualdade entre sexos: Utilización de obras de diversos estilos e épocas compostas tanto por homes como por mulleres, fomentando especialmente o repertorio composto por mulleres e intérpretes femininas.
- Consumo responsable: fomento do espírito crítico. A través da comprensión dos elementos que conforman a música e dos distintos estilos e xéneros musicais o alumnado conformará unha opinión obxectiva e crítica e isto contribuirá a fomentar un consumo musical responsable
- Respeto mutuo: educación emocional e en valores. Actividades musicais grupais nas que é primordial respectar as producións musicais dos demais e axudarse mutuamente para conseguir un son de conxunto.
- Expresión oral e escrita: A través da redacción de textos explicativos e traballos de exposición oral como por exemplo explicar os parámetros que conforman o son, a forma dunha canción, a importancia do silencio na nosa saúde e nas nosas vidas, etc.
- Competencia dixital e comunicación audiovisual: a través da creación de músicas con ferramentas dixitais e de eventos musicais que engloben non so música e danza, senón tamén propostas audiovisuais que as acompañen, creando así unha performance global.

7.2. Actividades complementarias

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
Concertos musicais	Participación do alumnado na realización de concertos musicais para conmemorar festividadeas ou datas destacadas coma o Entroido, Nadal... que se levarán acabo no Pazo da Cultura de Carballo.	X		X
VII Semana da música	Actividades musicais de formación para o alumnado e profesorado de música., así como o concerto final por parte do alumnado no Pazo da Cultura de Carballo. Este proxecto foi deseñado dentro do contrato programa: Mellora do nivel de coñecementos para acadar a excelencia.			X
Asistencia a concertos	Asistencia á concertos da Orquestra Sinfónica de Galicia en A Coruña e da Filarmonía de Galicia en Santiago	X	X	X

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
Interpretacións musicais en centros da 3ª Idade ou de Primaria en Carballo	Participación do alumnado de música na realización de concertos nos centros educativos de primaria e nos centros para terceira idade de Carballo		X	X
Radio e biblioteca do IES Isidro Parga Pondal	Colaboración nas actividades da radio do IES e coa biblioteca.	X	X	X
Realización dun festival	Realización dun festival nas instalacións do instituto levado a cabo por todo o alumnado de proxecto competencial en colaboración co alumnado de música			X
Viaxe de estudos	Viaxe a Londres/Viena ou outra cidade musical europea dirixido o alumnado de 1º Bach e organizado conxuntamente co departamento de Inglés.		X	

Observacións:

Os concertos e actuacións musicais escénicas do alumnado poderán realizarse tanto dentro como fóra do Centro.

Os concertos, as charlas e conferencias didácticas impartidas por profesionais da música, da danza, teatro ou da pedagogía musical poderán ser realizadas tanto no propio centro como en salóns ou auditorios, tanto da contorna como de fóra. Estas actividades dependerán da oferta de particulares ou de institucións públicas ou privadas.

8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro

Indicadores de logro
Metodoloxía empregada
Regular ou mellorable
Organización xeral da aula e o aproveitamento dos recursos
Regular ou mellorable
Clima de traballo na aula
Regular ou mellorable

Descrición:

A programación é un documento aberto e susceptible de cambios segundo observemos os procedementos que funcionan e os que non. Debe revisarse cada ano coa fin de adaptala mellor á realidade das aulas. A posta en práctica de dita programación é o que nos permite melloralala, recollendo a través dos procedementos de avaliación da propia programación e da práctica docente, a información necesaria para reformala. O proceso de avaliación da propia programación e da práctica docente realízase dentro do Departamento coa información recollida polos docentes sobre diferentes aspectos do desenvolvemento da mesma, que debería incluír unha valoración/avaliación dos estudantes, do seu propio proceso de ensino-aprendizaxe, que pode realizarse a través dun cuestionario ou unha entrevista con cada alumno a final e curso. Algúns dos ítems a contemplar para avaliar a propia programación e a práctica docente mediante rúbrica son os seguintes:

- Comprobación dos obxectivos propostos: se estes se adaptan ao curso correspondente, se se poden acadar coas

unidades propostas, a porcentaxe de alumnado que consegue ditos obxectivos, etc.

- Idoneidade das unidades didácticas propostas: se hai correlación entre obxectivos, contidos e criterios de cualificación nestas, a corrección da temporalización. e se contribúen realmente a acadar as competencias clave.
- Utilidade materiais didácticos empregados: comprobar se o alumnado os entende, se son variados, se están adaptados para o alumnado con necesidades educativas específicas e de apoio educativo, se inclúen TIC, etc.
- Valoración dos criterios e instrumentos de avaliación e cualificación: se son útiles e precisos, se os instrumentos de avaliación inclúen métodos cualitativos e cuantitativos, se se inclúen procedementos de recuperación, etc.
- Grao de implicación dos estudantes no proceso de ensino-aprendizaxe: coñecen os obxectivos propostos, o repertorio e actividades parécenlles adecuados, coñecen os criterios de avaliación e cualificación, etc.
- Tido en conta o anterior, elaboración de propostas de mellora.

Os ítems anteriores avaliaranse mediante os indicadores ben ou acadado, mal ou non acadado e regular ou mellorable no caso de que sexa acadado pero que se poida revisar e mellorar.

8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora

Para o seguimento da programación, avaliación desta e propostas de melloras utilizaremos unha táboa de indicadores considerando os ítems expostos no punto anterior: "avaliación do proceso de ensino e práctica docente", valorando para cada un deses ítems o grao de consecución e facendo propostas de mellora naqueles puntos que se observen carencias. Así o procedemento de seguimento e avaliación da programación e da práctica docente farase mediante táboas de indicadores, ficha con preguntas a cubrir polo alumnado e entrevista persoal co alumnado. A partir da análise dos datos extraídos destes procedementos de seguimento, faranse as correspondentes propostas de mellora.

Dito seguimento farase trimestralmente acordando en reunión de departamento os cambios a introducir na programación a través da aplicación proens en cada trimestre e a final de curso de cara ao ano seguinte.

9. Outros apartados